

SELJAČKI NEMIRI U ISTOČNOJ SLAVONIJI I SREMU 1736. GODINE

Slavko Gavrilović, Novi Sad

Prvih decenija posle proterivanja Turaka iz oblasti severno od Save i Duna, Slavonija i Srem, kao sastavni deo Habsburške monarhije, došli su pod mešovitu vojno-komorsku upravu sa sedištem u Osijeku. Postepeno, negde ranije negde nešto kasnije, a naročito posle 1728, Komora je pojedine spahiluke ustupala spahijama kao privatnim vlasincima, ali je i nadalje zadržala kontribuciju, desetinu, tridesetnice i neke druge izvore prihoda koje je ubirala pomoću činovništva koje je istovremeno bilo i u njenoj i u spahijskoj službi. Većina spahiluka bila je predata u zakup privatnim licima: vukovarski — Peru od Rozentala, iločki — braći Pejačević, karlovački — upravniku pošte Andrejeviću. Na čelu drugih bili su pohlepni i samovoljni upravnici-provizori-prefekti, skoro redovno Nemci koji su se bezobzirno bogatili na račun svojih podanika.¹

Veliko porezno opterećenje stanovništva uz nisku produktivnost i malu proizvodnju, samovolja i ekscesi koje je činila vojska stacionirana u svim krajevima, gloženje između vojne, komorske i spahijske vlasti, uz druge tekuće nevolje dovodili su stanovništvo do očajanja, do bežanja u Banat ili u Tursku, do surove hajdučije i, najzad, do povremenih buna, do priželjkivanja povratka pod raniju, isključivu vlast Komore koja se, i pored svih nedostataka, činila podnošljivija od spahijske.²

Nezadovoljstvo je zahvatilo široke slojeve stanovništva u celoj Neoakvistici, i u Provincijalu i u vojnim granicama, a kulminiralo je 1735—36. u buni Pere Segedinca u Pomorišju, u nemirima u Bačkoj, zatim u posavskoj i podunavskoj granici kao i u civilnim oblastima istočne Slavonije i Srema o kojima će ovde biti govora.

I

Prema tužbama seljaka sa spahiluka Nuštar grofa Kozoa, njih su podjednako teretile obaveze prema vojsci i spahiji. Pošto je spahija od njih ubirao

¹ Rad. Grujić, Građa za kulturnu istoriju Slavonije, *Starine JAZU XXXIV*, Zagreb 1913, 173—304; Jos. Bösendorfer, Kako je došlo do slavonskog urbara 1756. godine? *Rad JAZU* 240, Zagreb 1931, 231—241.

² D. J. Popović, Srbi u Sremu do 1736/7, Beograd 1950, 125—138.

kontribuciju, odnosno naturalije za vojsku, on je činio zloupotrebe i ove obaveze povećavao. Zato se oni tuže da moraju za vojsku da daju više porcija (kontribucije u naturalijama) nego što su obavezni. Vojna komanda im ništa ne plaća na ime ukonačenja vojnika po njihovim kućama (Quartiergeld), takođe ni za palisade i drva za pečenje cigle, koje daju tvrđavi u Osijeku, niti im naknađuje troškove koje imaju zbog prolaska vojske kroz njihova sela. Spahija traži godišnje od svake glave 20 jaja, kokoš, pile i pola oke masla, a prisiljava ih da se od male desetine otkupljuju skuplje nego što je uobičajeno u ovom kraju. Uzimao je desetinu od šljivje i od baštenskog rastinja, razne druge naturalije, kao i taksu na točenje pića. Seljaci su se, zatim, tužili da ih spahija isključuje iz šume u vreme žirenja svinja, jer žirovinu daje u zakup tuđim podanicima. Spahijski panduri vršili su nad njima razna nasilja i pljačku.³

Zbog svega rečenog seljaci su se pobunili (vollig rebellirten), odbijajući da daju vojsci i spahiji dužne dažbine. Desilo se to prvih dana februara 1736. Seljaci su provalili u spahijski vrt, podignut velikim troškom, i oštetili drveće i drugo rastinje. Zatim su razvalili kuću upravnika spahiluka u Nuštru, razgrabili mu vino i rakiju, a jednom Nemcu obučaru ubacili vatru u kuću, pa mu je izgoreo krevet. U istom selu skoro su na mrtvo isprebijali »jednog katolika«, a u Marincima su ubili jednog Nemca koji je pokušao da pobjegne iz njihovih ruku.

Vesti o pobuni stigle su Slavonskoj vojnoj komandi u Osijek, a i seljaci su odlučili da njoj pošalju svoje izaslanike i zatraže zaštitu. Komanda na to ižasalje na Nuštarsko vlastelinstvo jednog vojnog i komorskog predstavnika da umire narod i ispitaju njegove tegobe.

Dana 9. februara 1736. predstavnici vlasti u pratnji vojske pošli su na pobunjeno vlastelinstvo. Usput su saznali da su seljaci zaposeli most na Vuki i da nameravaju da ga sruše. No, kad su članovi komisije uputili vojsku da to spreči, seljaci koji su blokirali most povuku se u obližnju šumu, pa predstavnici vlasti nesmetno uđu u Nuštar. Tamo ih pred spahijskim dvorcem »bez ikakve bune« dočeka gomila od 400 seljaka, naoružanih sa nešto pušaka i mnogo toljaga. Na pitanje komisije zašto su se iskupili u tolikom broju i šta žele, odgovorili su da oni od grofa Kozoa ne traže ništa drugo osim pravde. Predstavnici vlasti su zatražili da nekolicina između njih dođe k njima u dvorac, ali seljaci odgovoriše da se na to ne usuđuju. Tada je komorski predstavnik A. Kolhunt pokušao da ih primiri, opominjući ih da ne čine kažnjive stvari. Ali ni posle toga niko od seljaka ne htede u dvorac, pa komisija predloži da svoje tužbe pismeno formulišu i sutradan ih preko jedne delegacije predaju na razmatranje.

Ovaj predlog seljaci prihvate, ali se ne razidu, nego celu noć provedu pred dvorcem, a ujutro upute pred komisiju svoju delegaciju na čelu sa Ignjatom Marićem, knezom iz Jarmine, Stojanom Cvetkovićem iz Ostrova i Đurom Vukovićem, eškutom iz Cerića, da podnese njihove tužbe. Komisija je ovima prebacila da su počeli bunu koja zaslužuje kaznu, na što su oni protestovali u ime svih seljaka, tvrdeći da nisu pripremali nikakvu bunu, nego da samo pravicu

³ Sl. Gavrilović, *Seljaštvo na vlastelinstvu Nuštar-Gaboš (1687—1849)*, *Zbornik Matice srpske za društ. nauke* 30, Novi Sad 1961, 8.

⁴ Isto; *Kriegsarchiv*, Wien, HKA, Prot. Expedit. 1736, fol. 208.

traže. Izjavili su da se zbog pretnji upravnika spahiluka nisu smeli požaliti ni spahiji ni vrhovnoj vlasti, protiv kojih ništa nemaju. Upravnik spahiluka, naravno, sve je poricao i tvrdio da su seljaci za sve usluge spahiluku i vojsci uredno plaćeni i da je spahiluk uredno ubirao kontribuciju i tome slično.

Komisija je opomenula knezove i seljake da će odgovarati za »nedela« učinjena spahiluku i platiti odštetu. Obećala je da će izvršiti pravednu istragu i pozvala ih da se u miru raziđu svojim kućama, jer u protivnom neće im biti pošteđene ni žene ni deca.

Kad je vrhovna vlast u Beču saznala za događaje u Nuštru, naredila je da se iz Ugarske u Slavoniju prebaci šest pešadijskih kompanija radi održavanja mira. Pošto je akcija seljaka protiv spahiluka ocenjena kao crimen publicum, odlučeno je da pokretači bune budu primerno kažnjeni.⁵

Seljaci su se povukli, ali se ipak nisu sasvim smirili. Pukovnik Fefershofen, koji je dobio naređenje da stiša nemire u tom delu Slavonije, izvestio je u toku marta 1736. da pobunjeni graničari iz donje posavske granice podstiču na bunu podanike spahiluka Nuštar i Vukovar.⁶ Inače, Fefershofen je smatrao da su seljaci bili »prekomerno« opterećeni, prvenstveno stoga što u zemlji ne postoji nikakva norma u pogledu obaveza feudalnih podložnika.⁷

Krajem aprila ili početkom maja spahija Kozo je izvestio Dvorski ratni savet da je nekoliko svojih podanika, koji su vršili paljevine, uhapsio i uputio u tvrđavu u Osijek, moleći pri tom da se poveća broj vojnika u Nuštru radi sigurnosti spahiluka, što mu je bilo odobreno ali dotad nije bilo i ostvareno.⁸ Nešto kasnije, krajem maja ili početkom juna, pukovnik Fefershofen je, na molbu Kozoa, uhapsio tri seoska keza sa njegovog spahiluka, koji su bili pozvani kod mitropolita u Beograd radi tužbi ili nekog dogovora.⁹

Svoje tužbe protiv spahije Kozoa seljaci su podneli ne samo vojnoj i komorskoj vlasti u Osijeku, nego i dvorskoj komori u Beču, koja je, uz vladarevu saglasnost i uz obaveštavanje Dvorskog ratnog saveta, donela izvesna, za seljake pozitivna rešenja, pa su se oni tada i smirili.¹⁰

II

Nemiri na vlastelinstvu Nuštar imali su odjek kod seljaka na susednom, vukovarskom vlastelinstvu grofa Kifštajna. Navodno su pobunjeni Kozoovi podanici s jedne, a graničari iz sela Mirkovaca kod Vinkovaca s druge strane uticali na rađanje nemira među Kifštajnovim podanicima. Poimenično to je utvrđeno za graničara Jovana Novakovića iz Mirkovaca, koji je obešen posle sloma otpora seljaka.

Na čelu pokreta na vukovaskom vlastelinstvu bili su knezovi iz sela istočno od reke Vuke, podjednako oni srpske i oni hrvatske narodnosti. Inicijator prvog sastanka bio je knez iz sela Ilače, Ivan Mihalović. Oko 20. februara on se u To-

⁵ Gavrilović, nav. delo, 9; *Kriegsarchiv*, HKA, Prot. Expedit. 1736, fol. 392.

⁶ *Kriegsarchiv*, HKA, Prot. Expedit. 1736, fol. 381.

⁷ Isto, 1736, fol. 392.

⁸ Isto, 1736, fol. 797.

⁹ Isto, 1736, fol. 1090.

¹⁰ Gavrilović, n. d., 9—10.

varniku sastao sa tamošnjim knezom Mijatom Vatićem (Katićem?) te knezom iz Ilinaca, Damjanom Radonićem, kojom prilikom je odlučeno da jedan seljak iz Ilinaca pod vidom kupovanja volova ode na nuštarski spahiluk i informiše se o tadašnjim zbivanjima, a zatim da se narod cirkularno obavesti i pozove na bunu. Pomenuti knezovi su se dogovorili da se 26. februara u Ilači održi skupština knezova i eškuta sa celog spahiluka. Onima koji bi izostali zapretili su rušenjem kuća, smrtnom kaznom i uništenjem porodica. Poziv za skupštinu, na zahtev knezova, napisao je pravoslavni sveštenik iz Šarengrada, Stojko Živanović.

Na zakazanu skupštinu u Ilači došla je većina knezova iz sela istočno od Vuke, osim knezova iz Sotina i Šarengrada. Pošto su se jedni drugima zakleli na vernost, izabrali su deputaciju od četiri člana na čelu sa knezom iz Nijemaca, Benedetom Bjankijem, inače poreklom iz Venecije, a zatim su sastavili tužbu koju je deputacija trebalo da odnese u Vukovar administratoru spahiluka, odnosno u Osijek vojnoj i komorskoj vlasti.¹¹ Pod pretnjom da će mu biti srušena kuća, knez iz Sotina je pošao u Šarengrad da na skupštinu pozove i kneza Marka (Matu?) Paulovića (Pavlovića?) iz Šarengrada, govoreći mu da skup knezova još samo njih očekuje. Na Paulovićevo pitanje zašto su se knezovi skupili u Ilači, sotinački knez je odgovorio da nameravaju da dignu bunu (Confusion oder Aufruhr). Čuvši to, šarengradski knez ne samo što je odbio da pođe na skupštinu knezova, nego usred duboke noći pohita u Vukovar administratoru spahiluka da ga o svemu obavesti i zatraži zaštitu. Administrator pismom pozove knezove sa skupštine u Ilači da pođu u Vukovar, ali se oni, zajedno sa okupljenim narodom, upute u Šarengrad, navale na Paulovićevo kuću, sruše je i opljačkaju, nanevši mu štetu od preko 1.400 forinti. Paulović je kasnije izjavio da ni Turci ne bi postupili tako kako su učinili njegovi susedi obe veroispovesti.¹² Masa je, navodno, htela da produži za Vukovar, ali su je depurtirci od toga odvratili.

Pošto na skupštinu u Ilači nisu došli knezovi iz sela zapadno od reke Vuke, pokretači nemira su odlučili da 28. februara održe novu skupštinu u selu Sotinu, na kojoj bi trebalo svi da prisustvuju. Ta je skupština trajala punih 36 sati u prisustvu većeg mnoštva naroda, naoružanog batinama, koji je hteo da sruši tamošnju maltarnicu, ali su ga knezovi odvratili od toga.

Nije nam poznato kako su protekle ove skupštine, ali znamo da se na njima raspravljalo o narodnim tegobama, prvenstveno o kontribuciji i njenom egzekutivnom ubiranju, te da je usvojena odluka da seljaci ne žele da i dalje ostaju spahijski podložnici nego žele da ponovo dođu pod komorsku vlast.¹³ Administrator spahiluka je poručivao da će blaže postupati prema njima, pa su se, navodno, već počeli smirivati, ali su ih knez iz Nijemaca i tamošnji katolički sveštenik, pop Jurica podbunjivali da se ne pokore, pa su nemiri i dalje potrajali.¹⁴ Pop Jurica je, navodno, ne samo potajno davao savete uzbunjenim

¹¹ *Arhiv Vojvodine*, Srem. Karlovci, Ilirska dvorska deputacija, Hamiltonova komisija: koncept-protokol o nemirima 1736, nereg.

¹² Isto, pod Nr. 1.

¹³ Isto, nereg.

¹⁴ *Ibidem*.

seljacima, nego je i javno posećivao skupštine pobunjenih graničara na Savi, zbog čega je kasnije uhapšen i odveden u osječku tamnicu.¹⁵

Seljaci su se smirili tek kada je osječki zapovednik, puk. Fefershofen uputio vojsku, snabdevši svakog vojnika sa po 12 »oštrih patrona«.¹⁶ Vojska je pohvatila vođe pokreta i uputila ih u osječku tamnicu u kojoj su one ostale skoro godinu dana.

Spahija, grof Johan Ferdinand Kifštajn, saznavši za seljačke nemire, obratio se Dvorskom ratnom savetu radi upućivanja istražne komisije na njegov spahiluk, kažnjavanja učesnika u njima i naknade pričinjene mu štete.¹⁷ U isto vreme, marta 1736, Fefershofen je izvestio Dvorski ratni savet da je pobunu smirio, naveo je njene uzroke i konstatovao da je potrebno izvršiti novi zemaljski popis, ili bar reviziju postojećeg, radi pravičnije raspodele kontribucije. On je smatrao da je rađanju nemira mnogo doprinelo i oštro postupanje carinskih službenika prema narodu, posebno onoga u Sotinuu koga je predložio za premeštaj u Vukovar.¹⁸

Pošto je Fefershofen obećao seljacima da će se naći leka njihovim tužbama, oni su pismenim putem podneli svoje tužbe na koje je Kifštajn odgovorio tačku po tačku, pa je, zatim, ceo taj materijal upućen Dvorskom ratnom savetu i dvorskoj komori, odnosno Neoakvističkoj subdelegaciji u Beču, kao njihovom zajedničkom organu za novoosvojene oblasti od Turaka. Oko tog materijala u Subdelegaciji je vođena velika rasprava, a protokoli o istoj su, u vidu reskripta, upućeni Slavonskom generalatu i Slavonskoj komorskoj direkciji u Osijeku. Na sednici od 15. marta 1736. Subdelegacija je ocenila da još nije vreme da se »uzme satisfakcija« od pobunjenih podanika, što inače treba učiniti i u odnosu na javnu vlast i na privatna lica čim se u Slavoniju prebaci dovoljno vojske. Pošto su stvari došle dotle da se skoro niko od podanika sa svojim tužbama ne obraća spahijama i lokalnim vlastima, Subdelegacija je smatrala za potrebno da u Slavoniju bude upućena zajednička vojno-komorska komisija koja bi tamo sredila vojne, komorske i provincijalne stvari.¹⁹

III

U toku marta 1736. došlo je do nemira i na spahilucima Ilok i Zemun, o kojima zasad raspolazemo vrlo šturim podacima. Ti su nemiri, kako izgleda, bili povezani sa onima u posavskoj granici, na što upućuje izveštaj pukovnika Fefershofena, u kome se kaže da je traženih šest kirasirskih kompanija Šovenove regimente stiglo u Srem zbog stalno trajućih nemira u njemu. Da bi se ti »opasni nemiri« smirili, on je tražio pomoć i od karlovačkog mitropolita.²⁰

Iz drugog Fefershofenovog izvještaja od marta 1736, saznajemo da je on uputio u Ilok kapetana Lošanskog sa 100 vojnika da bi iz tamošnjeg spahijskog dvorca spasio arendatora Marka Pejačevića protiv koga su se pobunili Odes-

¹⁵ *Kriegsarchiv*, HKA, Prot. Expedit. 1736, fol. 779, 790.

¹⁶ Isto, 1736, fol. 595.

¹⁷ Isto, 1736, fol. 512—513.

¹⁸ Isto, 1736, fol. 512.

¹⁹ Isto, Neoakvistica, fasc. IV, br. 377.

²⁰ Isto, Prot. Expedit. 1736, fol. 439.

kalkijevi podanici. Fefershofen tom prilikom pominje i »nasilja« koja su pobunjenici počinili, ali se iz kratkih zabeleški u Protokolu Dvorskog ratnog saveta ne može ustanoviti o kakvom je nasilju bila reč.²¹

Prefekt istog spahiluka, Jozef Ignac Froš u dopisu Slavonskoj ober-direkciji u Osijeku, 6. aprila 1736, konstatuje da su se pobunjeni podanici vratili kućama posle dolaska vojske i da već mirno rade u vinogradima osim vođa pobune, koje se najviše zadržavaju kod svojih kuća. Niko, pak, od seljaka ne daje ni krajcaru kontribucije, pa on pita da li da u tim teškim vremenima upotrebi vojnu egzekuciju radi njenog ubiranja.²² Tri nedelje kasnije, 27. aprila, arendator Marko Pejačević, povodom komorske naredbe da prikupi vinsku desetinu iz prethodne godine, konstatuje da je poznato da je ceo spahiluk u uznemirenom stanju (in verwürten Standt und unruhig sich befindet), pa on, zbog najveće opasnosti po život ne sme da uputi ni jednog spahijskog činovnika da prikuplja odgovarajuće prihode sve dok se narod ne dovede u raniju pokornost.²³

Najzad, potvrdu o pobuni Odeskalkijevih podanika nalazimo i u predstavkama dvojice Nemaca, oštećenih od strane pobunjenika. Naime, stolar Fojt Prize iz Iriga tražio je u leto 1740. odštetu od 41 forinte 23 krajcara na ime stvari koje su mu uništili »iriški pobunjeni podanici«,²⁴ a Johan Štefan Fuks, vrtlar u Dardi, u proleće 1742. podneo je zahtev radi naknade štete od 89 forinti i 3 krajcara, nanete mu od strane »pobunjenih podanika« u Iloku.²⁵

O buni u Zemunu, odnosno na zemunskom vlastelinstvu prvi pomen nalazimo u ekspeditnom protokolu Dvorskog ratnog saveta iz 1736, u kome je notiran izveštaj generala Doksata o tome kako je do bune došlo i kako je ona ugušena.²⁶ Doksat je o svemu obavestio i pukovnika Fefershofena koji u svom izveštaju Dvorskom ratnom savetu navodi da je neke od zemunskih pobunjenika pohvatao i uputio u petrovaradinsku tamnicu, te da je naredio da obrstlajtnant Janča zaposedne Zemun sa dve grenadirske kompanije i 100 fizilira.²⁷ Dvorski ratni savet je 31. marta odobrio Doksatovu intervenciju u Zemunu, kao i upućivanje nemačke vojske koja je »sremske pobunjenike proterala i neke pobila, a neke pohvatala« (wodurch die Syrmische aufwückler verjaget, auch derselben einige getödtet, und einige eingebracht worden).²⁸

Povodom sremskih nemira uopšte, Fefershofen je molio mitropolita Vićen-tija Jovanovića za saradnju protiv pobunjenika, pa je u toku marta 1736. usledilo mitropolitovo pastirsko pismo iz koga snaznajemo da je narod na zemunskom vlastelinstvu navalio na kuće vlastelinskih činovnika i pandura, razorio ih i raskopao.²⁹ Među napadnutima bio je i Anastas Nikolić iz Zemuna, očito cincarski trgovac, koji je 1741. molio da mu se naknadi i pričinjena šteta

²¹ Isto, 1736, fol. 510—511.

²² *Magyarország léveltár*, Budapest, E-299, fol. 46/1736.

²³ Isto, E-301, cs. 3, fasc. II, fol. 39/1736.

²⁴ Ive Mažurčan, Rješenja Zemaljske uprave za Slavoniju 1738—1742, Osijek 1970, 269.

²⁵ Isto, 423.

²⁶ *Kriegsarchiv*, HKA, Prot. Expedit. 1736, fol. 591.

²⁷ Isto, 1736, 690—691.

²⁸ Isto, Prot. Registr. 1736, fol. 438.

²⁹ Grujić, n. d., 247—249.

od 2.274 forinte 55 krajcara budući da su se knezovi, prilikom otpuštanja iz tamnice trojice glavnih pobunjenika, pismeno obavezali na naknadu štete.³⁰

Gušeći bunu, vojska je pohvatala veći broj podanika, među kojima i trinaestoricu seljaka koji su poslom došli u Zemun, ali nisu uzeli učešća u buninosti su vršili nasilja za koja su pobunjenici posebno terećeni. Posle pet meseci provedenih u petrovaradinskim kazamatima, pošto je dokazano da su bili nevin, vojna komanda ih je otpustila kućama.³¹ Sudbina ostalih zasada nam nije bliže poznata.

* * *

Rezimirajmo: nemiri na slavonskom i sremskom selu 1736. izbili su u isto vreme sa sličnim pokretima u Mađarskoj, Bačkoj i vojnim granicama, pa su s njima, donekle, bili i u vezi, naročito sa onima u posavskoj granici, ali su, ipak, ostali u lokalnim okvirima, izbijali jedan za drugim i gušeni jedan iza drugoga.

U svim slučajevima seljački nemiri su gušeni vojnom silom ali uz istovremeno proklamovanje izvesnih olakšica, na kojima su insistirale prvenstveno vojne vlasti, a koje su, uskoro zatim, u znatno naglašenijem vidu unete u urbar cara Karla VI za Slavoniju i Srem 1737. godine.³²

Z u s a m m e n f a s s u n g

BAUERNUNRUHEN IN OSTSLAWONIEN UND SIRMILIEN IM JAHRE 1736

In dieser Arbeit werden kurz die allgemeinen Verhältnisse in der sogenannten Neoquistik der ersten Hälfte des XVIII. Jahrhunderts dargestellt. Es wird dabei auf die Lasten, besonders auf die Kontribution, hingewiesen, die die zu Leibeigenen gemachte Bevölkerung auf allen herrschaftlichen Gütern in diesen Gebieten zu tragen hatte. Dann werden die Unruhen der Bauern auf der Herrschaft Nuštar, Anfang Februar 1736, dargestellt. Diese Unruhen fanden einen Widerhall auch auf der Herrschaft Vukovar, sie selbst waren aber, in gewissen Masse, auch durch rebellierende Grenzsoldaten aus dem Save-Gebiet veranlasst. Etwas später, im März 1736, brachen die Unruhen auch in Zentral- und Ostsirmien auf den Herrschaften Ilok und Zemun aus. Während aller dieser Unruhen wurden das herrschaftliche Beamtentum und die Arrendatoren von den Bauern angegriffen, manche sogar getötet. Den anderen haben die Bauern Häuser abgerissen. Sie mussten sich aber rasch vor dem Militär zurückziehen, das in einer beträchtlichen Anzahl nach Slavonien und Sirmien geschickt wurde, um diese Unruhen zu unterdrücken. Zu gleicher Zeit bestanden die Zentralbehörden auf einer Besserung der Lage der Bauern, was seinen klarsten Ausdruck im Urbar des Kaisers Karls VI. aus dem Jahre 1737 fand.

³⁰ I. Mažuran, n. d., 327—328.

³¹ Sl. Gavrilović, Tri priloga iz istorije naselja zemunskog vlastelinstva, *Zbornik Mat. srpske za društ. nauke* 28, 1960, 121—122.

O tome: Grujić, n. d., 186—189.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU — INSTITUT ZA HRVATSKU POVIJEST

INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

5

U povodu 400. godišnjice hrvatsko-slovenske
seljačke bune

Z A G R E B

1 9 7 3

UREDNIČKI ODBOR

Ljubo BOBAN, Ljubiša DOKLESTIĆ, Ivan KAMPUŠ, Hrvoje MATKOVIĆ,
Gordana VLAJČIĆ

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

IVAN KAMPUŠ

Radovi V

Izdavač

Sveučilište u Zagrebu
Institut za hrvatsku povijest

Za izdavača

Prof. dr Ljubo Boban

Prijevod

Benjamin Tolić, Miljen Šamšalović (njemački), dr Vlasta Vince (slovenski)
dr Geno Senečić (slovački)

Lektori

Stjepan Damjanović, Jasna Penzar

Korektor

Branko Erdeljac

Za sadržaj priloga odgovara autor